

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавська державна аграрна академія

Кафедра бухгалтерського обліку та економічного контролю

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

***Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-
конференції, присвяченої пам'яті професора, заслуженого
працівника вищої школи
Дмитра Мусійовича Фесенка***

ПОЛТАВА 2021

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина 1. м. Полтава, 31 березня 2021 року. Полтава, 2021. 573 с.

(Посвідчення Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації № 56 від 21 січня 2021 р.)

Організаційний комітет:

Дорогань-Писаренко Людмила – к.е.н., професор, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень Полтавської державної аграрної академії.

Плаксієнко Валерій – д.е.н., професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії.

Гуцаленко Любов - д.е.н., професор, професор кафедри обліку та оподаткування Національного університету біоресурсів і природокористування України

Давидюк Тетяна - д.е.н., професор, професор кафедри економічного аналізу та обліку Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

Крюкова Ірина - д.е.н, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Одеського державного аграрного університету,

Славкова Олена - д.е.н, професор кафедри бухгалтерського обліку, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

Сук Петро - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Пасічник Юрій - д.е.н., професор, головний науковий співробітник відділу фінансово-кредитної та податкової політики Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки»

Костюченко Валентина - д.е.н, доцент, професор кафедри обліку та оподаткування Київського національного торговельно-економічного університету

Назаренко Олександр - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету

Тищенко Вікторія - д.е.н, доцент, завідувач кафедри митної справи Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця

Холявко Наталія - д.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національного університету «Чернігівська політехніка»

Канцедал Наталія – к.е.н., доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії.

Прокопишин Оксана – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного аграрного університету

Лега Ольга – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії

Яловега Людмила – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії

Ліпський Роман – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії.

Конференція присвячена пам'яті видатного науковця, ветерана Другої Світової Війни, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка. У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

Прокопишин О.С., Юматов Ю.С. Львівський національний аграрний університет	
БУХГАЛТЕРСЬКА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	214
Проценко Д.О. Науковий керівник – Мошковська О.А. Київський національний торговельно-економічний університет	
ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СИСТЕМ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ ТА УКРАЇНИ.....	217
Рожок К.О. Науковий керівник - Лопатовська О.О. Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут	
ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ І ПІДРЯДНИКАМИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ.....	220
Салівон І. А. Науковий керівник – Єгорова О. В. Полтавський державний аграрний університет	
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ І ВИТРАТ.....	222
Семенова С. М. Київський національний торговельно-економічний університет	
КЛЮЧОВІ ВИМОГИ ДО КОНСОЛІДАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ.....	224
Сердюк В.І. Науковий керівник – Мошковська О.А. Київський національний торговельно-економічний університет	
ІСТОРИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОБЛІКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	227
Серенко В. Р. Науковий керівник – Грибовська Ю. М. Полтавський державний аграрний університет	
ПРИДБАННЯ ТА ОБЛІК ПАЛИВНО-МАСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ.....	231
Сидоренко Л. О. Науковий керівник – Канцедал Н. А. Полтавський державний аграрний університет	
ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ТА НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ.....	233
Синяк А.С. Науковий керівник – Мошковська О.А. Київський національний торговельно-економічний університет	
ПОДАТКИ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ.....	235
Стоянчева Н.В. Науковий керівник – Костякова А.А. Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного	
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ З ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І АУДИТУ РУХУ ГРОШОВИХ КОШТІВ.....	238
Сук П. Л. Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»	
РОЗПОДІЛ ВИТРАТ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ КОМПОЗИТНИМ СПОСОБОМ.....	240

номери. ПММ реалізуються за талонами на підставі договорів між постачальником і споживачем – за безготівковим розрахунком, як правило, на умовах передоплати. У договорі фіксують марку та вид нафтопродуктів, їх вартість, перелік АЗС, на яких можливо скористатися талонами, а також вказують момент переходу права власності на товар, умови та строк дії талонів. Якщо договором не передбачене повернення не використаних у строк талонів (або їх обмін на нові), покупцеві варто закупувати їх у кількості, що не перевищує потребу в ПММ на період дії талонів. Постачальники ПММ можуть випускати талони на ПММ різного номіналу (5 л, 10 л, 15 л, 20 л і т. д.) і в різній формі. АЗС, що належить постачальникові талонів, у випадку пред'явлення водієм (довіреною особою підприємства-покупця) талона заправляє автомобіль ПММ зазначеної на талоні марки та у визначеному обсязі. Покупець перераховує аванс постачальникові в розмірі вартості талонів, а постачальник передає талони покупцеві за накладною або за актом приймання-передачі.

На практиці застосовуються два варіанти переходу права власності на ПММ до покупця: варіант 1 – у момент заправлення транспорту, підтверджуючим документом на отримання ПММ є чек РРО. Також можна отримати від постачальника накладну на фактично отриману кількість ПММ за місяць; варіант 2 – у момент передачі талонів покупцеві, на оплачену кількість ПММ постачальник оформляє видаткову накладну. При цьому ПММ фізично залишаються на АЗС (на відповідальному зберіганні).

Список використаних джерел:

1. Інструкція про порядок приймання, транспортування, зберігання, відпуску та обліку нафти і нафтопродуктів на підприємствах і організаціях України: Наказ Міністерства палива та енергетики України, Міністерства економіки України, Міністерства транспорту та зв'язку України, Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 20 травня 2008 р. № 281/171/578/155 / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0805-08#Text> (дата звернення: 19.03.2021).
2. Правила роздрібної торгівлі нафтопродуктами: Постанова Кабінету Міністрів України від 20 грудня 1997 р. № 1442 / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1442-97-%D0%BF#Text> (дата звернення: 19.03.2021).
3. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: Закон України від 6 липня 1995 року № 265/95-ВР / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 19.03.2021).

Сидоренко Л. О., здобувач вищої освіти магістр,

ОПП Облік і оподаткування

Науковий керівник – **Канцедал Н. А.**, к.е.н., доцент,

професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю,

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ТА НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Розуміння сутності дебіторської заборгованості у практичній діяльності бухгалтера необхідне для усвідомлення інституційних зв'язків облікової системи з іншими системами цифрової економіки [3, с. 68], впорядкування інформації, що стосується податкових розрахунків [2, с. 37], формування кредитної політики

підприємства.

Під час здійснення некомерційної та комерційної діяльності в підприємства виникає дебіторська заборгованість за розрахунками з покупцями та замовниками, акціонерами, бюджетом, позабюджетними фондами, працівниками та інше. На практиці промислових підприємств видно, що на розрахунки з покупцями та замовниками за відвантажену продукцію припадає більше ніж 80% загального обсягу дебіторської заборгованості, що свідчить про те, що вона є одним з головних об'єктів фінансового управління підприємства.

Під час ведення підприємницької діяльності власники сподіваються не тільки повернути вкладені гроші, але й одержати при цьому прибутки. Проте, у зв'язку з кризою у виробництві, дуже часто виникають проблеми, які пов'язані зі стягненням несплачених боргів з замовників. Тож через зростання дебіторської заборгованості погіршується фінансовий стан, а іноді навіть призводить підприємство до банкрутства та ліквідації підприємства. Ріст дебіторської заборгованості може відбуватися внаслідок нераціональної та неефективної кредитної політики, неплатоспроможності покупців тощо.

Дебіторська заборгованість – сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату. Дебітори – фізичні та юридичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми коштів, їх еквівалентів та інших активів.

Відповідно до П(с)БО №10 «Дебіторська заборгованість» [1], дебіторська заборгованість поділяється на:

- дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги;
- дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом;
- дебіторська заборгованість за виданими авансами;
- дебіторська заборгованість із нарахованих доходів;
- дебіторська заборгованість із внутрішніх розрахунків;
- інша поточна дебіторська заборгованість.

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги – це заборгованість покупців або замовників (контрагентів) за надану їм продукцію, товари, роботи або послуги

Щоб утримати вже існуючих покупців та залучити нових підприємство продає продукцію у товарний кредит, підтримуючи таким чином встановлені обсяги реалізації продукції, отримуючи нових клієнтів та ринки збуту продукції.

Процес кредитування покупців та замовників завжди супроводжується можливим ризиком зниження прибутку через в результаті розробки неефективної кредитної політики і ризиком неповернення грошових коштів. В останньому випадку є ймовірність перетворення поточної дебіторської заборгованості у безнадійну.

Розроблення ефективної кредитної політики сприяє формуванню стабільних зв'язків підприємства з його контрагентами. При цьому, під поняттям «кредитна політика» слід розуміти стандартний набір процедур для прийняти рішення про те, які саме з клієнтів повинні отримати товарний кредит і на яких умовах, забезпечити дотримання усіх умов кредиту та визначення умов надання знижки.

Діяльність будь-якого підприємства пов'язана з існуванням дебіторської заборгованості. Сьогодні, коли підприємства співпрацюють з зарубіжними партнерами, необхідним є приведення вітчизняної системи обліку до вимог

міжнародних стандартів. В обліку розрахунків з дебіторами і кредиторами за МСФЗ і за українськими стандартами бухгалтерського обліку є ряд основних відмінностей: в питаннях визначення та методів оцінки, проведення інвентаризації, формування актів звірок з контрагентами, створення резерву сумнівних боргів («резерв під знецінення дебіторської заборгованості»), вимог щодо розкриття інформації в бухгалтерській звітності.

В цілому, бухгалтерський облік дебіторської заборгованості є невід'ємною частиною фінансово-господарської діяльності будь-якої організації. В даний час організації самостійно розробляють і затверджують облікову політику, робочий план рахунків, графіки документообігу, проведення інвентаризації майна та зобов'язань, визначають форму розрахунків з контрагентами.

Список використаних джерел:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Міністерства України від 08.10.1999 р. №237, зареєстроване в Міністерстві України 25.10.1999 р. №725/4018.
2. Канцедал Н. А., Лізунова І. О. Особливості визнання та податкового обліку безнадійної дебіторської заборгованості. *Економіка і підприємництво: організаційно-методологічні аспекти обліку, фінансів, аудиту та аналізу*: збірник наукових праць за результатами наукової роботи факультету обліку та фінансів ПДАА. Вип. 16. Полтава, 2016. С. 36-38. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/2380>
3. Канцедал Н. А. Інституційна роль бухгалтерського обліку у трансформаційних процесах цифрової економіки. *Теорія та практика управління в державному, муніципальному та корпоративному секторах*: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. Від. за вип. С. Остапчук. К.: ТОВ «ВІПО», 2020. С. 68-71. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/9113>

Синяк А.С., студентка 3 курсу ФТМ,

Науковий керівник - **Мошковська О.А.**, д.е.н.,

професор кафедри обліку та оподаткування

Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ

ПОДАТКИ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

Бухгалтерський облік - обов'язкова складова кожної організації, яка повинна вестися з відкриття і до ліквідації підприємства. Серед головних завдань обліку доцільно виокремити наступні: точна систематизація діяльності підприємства, що не допускає отримання збиткових результатів діяльності для підприємства; контроль над грошовими потоками підприємства.

Головними ж завданнями податкового обліку є визначення оподаткованого прибутку та суми податку з нього.

Бухгалтерський облік в Україні регулюється Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Відповідно до ст. 1 бухгалтерський облік - процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень. Пунктом 2 цієї ж статті зазначено, що бухгалтерський облік є обов'язковим видом обліку, який ведеться підприємством, а податкова звітність ґрунтується на даних бухгалтерського обліку. Тобто, з метою складання податкової звітності платник податку може і зобов'язаний використовувати дані бухгалтерського обліку [1].